

Pri tej konferenciji je učiteljstvo skoro brez pravic, ali drugače rečeno, misli naj se v lastnem interesu, da je brez pravic. Le tedaj svetujemo učiteljem, da se branijo, ako bi se jim krivične reči po nadzorniku očitale z ozirom na § 4 omenjene instrukcije.

Po tem § se učitelj lahko pritoži, ako bi se mu od strani nadzornika ali katerega učitelja ali nadučitelja tako do kože šlo, da bi njegov ugled trpel. Take pritožbe se morajo zabeležiti v dotičnem zapisniku ravno tako, kakor vse, kar se je pri konferenciji govorilo in poudarjalo. Narava te konferencije je seveda v tem, da se ne more zahtevati, da bi se pri nji kaj sklepalo ali glasovalo. Tudi drugače je učiteljem dovoljeno tudi pri tej konferenciji, da povedó in da se zabeležijo tudi druge pritožbe ali želje zastran šole, tovarišev ali krajnega šolskega sveta. Ali vkljub temu svetujemo sodrugom pri tej konferenciji, ki ne more imeti parlamentarnega obraza, veliko zmernosti, takta in potrpežljivosti, zakaj višje inštanace smatrajo to konferencijo za del uradnega postopanja, pri kateri se mora vsak državljani dostojno vesti, da se ne pregreši zoper v vseh rečeh potrebno subordinacijo.

(Dalje.)

Zmes.

XIV.

Naš klerikalni kolega se je razjezil in v svoji sveti jezi brca kakor malo otroče. Povem mu, da se v „Zmesi“ nabira n a l a š č pikantno gradivo iz vseh časnikov, katero ni treba, da bi moralo biti originalno, kakor je tudi životopis J. Krstnika de la Salle pošteno preplonkan.

Začnimo torej s cvetkami iz vrta „Slov. učitelja“ št. 13. „Glasilo, ki brez prestanka grize naše poštene učitelje in učiteljice, je „Učit. Tovarš“. Vse to se godi v imenu kolegijalnosti, katero ta list povzdiguje in v imenu učiteljskega ugleda, za katerega se bojuje. „Zmes“ se imenuje tisti predal, kamor znašajo „Tovarišve“ korifeje svoje otrobe. Seveda je vse, kar je tu „zmešanega“, bilo že prezvečeno od „Sl. Naroda“. Kajti toliko možgan Dimnik in njegovi tovariši nimajo, da bi se jim kedaj kaka originalna misel zasvetila v glavi. Njih metier je „prepisovanje“. G. urednik! Dobro bi bilo da razpišete nagrado za najboljši spis: „Kakšen je razloček med klerikalnimi in liberalnimi možgani?“

Jaklič obsoja javno tudi skrajno razžaljivo pisavo „Tovariševo“ o prof. Kržiču, ki je rohnal nad „Tovarišem“, in pravi: „Mi smo vedno čakali, da bode g. profesor sam krepko zavrnil te napade. Toda ker on v svoji z n a n i s k r o m n o s t i (o jej!) tega ni storil, štejejo si vendar mi v svojo časnikarsko dolžnost . . .“ In „Vsak katehet mora obsojati list, ki v svojem cinizmu že tekmuje z najbolj umazanimi časniki. Morda se pa g. prof. K. preveč boji nevarnosti. Učiteljski list s takimi načeli, kakoršne zastopa „Učit. Tov.“, bi bil res škodljiv učiteljstvu in šoli, ko bi ne bil k sreči skrajno — neumen. Kedor noče verjeti, da „Tovariš“ kompromituje in smeši slov. učiteljstvo pred svetom, naj bere Svobodove članke, ali pa Dimnikove opazke in naj potem odkritosrčno pove, ali je mogoče ta list smatrati resnim? Zato „Učit. Tov.“ res ne zasluži stroge obsodbe, temveč k večjemu le pomilovanje“. No sedaj ste pa zvedeli g. urednik! Ali Vas ni obšla zona in groza?

Prof. Keržič je gotovo hvaležen za tako obrambo in bode svojo hvaležnost pokazal v dež. šol. svetu, da

pride kedaj Jaklič iz dobrepolske univerze v Ljubljano. Dandanes je vse mogoče, saj je po „Slovincu“ dejal neki učitelj, da ima „Učit. Tov.“ samo za to, da bi prišel v Ljubljano. Ali ni to klasično?

Nadučiteljsko službo na Rakeku je dobil eden izmed „tridesetih“, pred kratkim pa je učitelja Kremžarja vodil po Ljubljani dr. Janežič od Klofutarja do Šušteršiča in zmaga bode njegova.

Zadnji čas so začeli prenapeti kaplančki raz leco zabavljati učiteljem. Nadučitelj Žirovnik ga je pa krepko prijel, in možicelj je vse utajil, zakaj ljudstvo ga ni razumelo. Iz tega sledi, da je ali ljudstvo še grozno neumno, da ne razume katoliških resnic, ki se razlagajo na priznici, ali pa se je kaplan zbal posledic za svoj skrivnostni govor.

V Dobropolji je kaplan Žagar napadel raz leco nadučitelja organista, ki je po pridigi ostavil orgljanje. Tako je prav.

Kurat Budin v Pevmi pa je bolj korajžen, ker napada ljudi na cesti s palico. „Soča“ pravi: „Ali mu nič ne očita vest, kako je on potreben palice? Ali se ne spominja, kolikokrat je bil v takih situacijah, radi katerih je zaslužil prav pošteno palic po zadnjih delih svojega posvečenega telesa? Nič, nič, tem ljudem vest ne očita ničesa, saj jim je vse dovoljeno . . .“

Dne 24. m. m. je bil političen shod v Žalcu, na katerem je tovariš Žmave vprašal, ali se poslanci res hočejo potegovati le za šestletno šolsko obiskovanje, na kar je odgovoril dr. Dečko, da to ne spada na politični shod. Za Boga, zakaj pa imajo politične stranke vedno šolo v svojem programu, zakaj pa je poslanec Žičkar govoril v Zaverču, da je za 6letno obiskovanje? In že cesarica Marija Terezija je rekla: „Die Schule ist ein Politicum“. Vsekakor žalostno je, da naši poslanci nimajo poguma jasno in javno izreči svoje mnenje glede ljudske šole.

V „Oest. Schlzgt.“ objavlja predsedstvo „Nemške učiteljske zveze“ cirkular na vse učitelje v Avstriji, v katerem se pozivlja iste, da naj podavajo vesti o duhovnikih, žive le-ti po principih in naukih, katere oznanjujejo. Posebno naj pri obveščanju pazijo, da povedo, ali so v župniščih „netjakinje“, ali odhajajo kedaj kuharice daljšo dobo iz fare, ali zanemarja duhovnik verski pouk v šoli, ali ščuva proti učitelju, razdaja li časopise in tiskovine med šolske otroke, na kakšne časopise je naročen itd.?

Z veliko slastjo je Koblar objavil, da je od duhovnov do leta 1898 v Avstriji ustanovljenih za dijake 1945 ustanov z glavnico 6,291.311 gld. Ako pomislimo, da so omenjene ustanove bile ustanovljene tekom 100 let, in da dobivajo samo škofje na leto 2,888.561 kron dohodkov, koliko šele vsa avstrijska duhovščina, potem moramo reči, da je to delovanje „mrtve roke“ smešna malenkost. — V Olumucu je škof ustanovil več ljudskih in meščanskih šol. In ta škof ima 575.668 K letnih dohodkov. Ali bi se mu kaj poznalo, ko bi hotel 100.000 K dati v šolske namene? S takimi malenkostmi hoče Koblar dokazati, da duhovščina ni nasprotnica šole? Pojdite rakom žvižgat!

Rešetar.

Dopisi.

Kranjsko.

Iz Ljubljane. (Okrajna učiteljska konferencija.) V soboto 23. dne m. m. je bila v telovadnici